

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Ізяславського надлісництва філії "ПОДІЛЬСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС" ДП "Ліси України"
на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

14 лютого 2025 року

м. Ізяслав Шепетівського району Хмельницької області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницьлісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Василем ОРЛОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору обліку, нагляду та прогнозу філії "Вінницьлісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Любов СІЧКО на підставі листа філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - філія "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України") від 05 лютого 2025 року за № 1172/38-4-1-2025), провідним інженером охорони та захисту лісу відділу охорони та захисту лісу філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександром ВЕРЕМІЄМ, начальником Ізяславського надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Сергієм КУТАСЄВІЧЕМ в період з 10 по 14.02.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень Ізяславського надлісництва (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 травня 2022 р. № 612) на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Обстеженням встановлено наступне:

Таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2021 року ДП "Ізяславське лісове господарство" та ДП "Славутське лісове господарство", представленого для лісопатологічного обстеження та причини призначення заходів та ступення пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Ступінь пошкодження насаджень
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м ³ на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Лютарське	2	44	5.4		5.4	9С31ДЗ	69	0.70	1А	26	30	370	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Лютарське	5	16	2.7		2.7	6С31Д32Г31БП	84	0.65	1А	29	36	240	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Лютарське	5	18	5.0		5.0	8С31Д31БП	75	0.70	1А	28	32	360	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Лютарське	6	31	1.9		1.9	9С31ДЗ+ БП	69	0.70	1А	27	32	380	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Лютарське	9	14	28.3		28.3	10СЗ+ДЗ	70	0.75	1	24	28	405	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Лютарське	11	28	3,5		3,5	7С31Д32ГЗ	85	0.70	1	28	36	310	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	сильний
Лютарське	15	4	5.6		5.6	6С3(95)3С3(75) 1БП	95	0.70	2	26	36	360	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Лютарське	16	6	10.8	2	7,8	7С3ЗБП+ДЗ+ЯЛЕ	85	0.65	1	28	32	280	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Лютарське	16	8	0.6	2	0.6	7БПЗСЗ	65	0.65	2	19	22	190	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	сильний
Лютарське	18	20	2.6		2.6	10СЗ+ДЗ+ГЗ	97	0.60	1	29	36	400	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Лютарське	23	7	2.0			10СЗ	69	0.50	1	25	28	270	4	ВСР	стовбурові шкідники	слабкий
Лютарське	39	36	4.0			10СЗ+БП+ДЗ	80	0.65	1А	28	32	370	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Разом ВСР по лісництву					69.4											
Кунівське	8	27	0.6		0.6	10СЗ	57	0.70	1	20	26	280	4	ВСР	стовбурові шкідники	середній
Кунівське	13	28	6.2		6.2	9С31ДЗ+ГЗ	75	0.80	1	24	36	380	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Кунівське	17	19	15.7		15.7	10СЗ+ГЗ+ДЗ	75	0.70	1А	27	36	430	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Кунівське	18	2	33.5		33.5	9С31ДЗ+ГЗ	75	0.70	1	24	36	415	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Кунівське	18	5	6.3		6.3	10СЗ+ДЗ	80	0.80	2	24	36	400	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Кунівське	20	10	1.3		1.3	10СЗ+ГЗ	95	0.70	1	28	36	450	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Кунівське	20	23	0.9		0.9	6С34ГЗ	52	0.50	1	19	22	210	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	сильний
Кунівське	22	4	5.8		5.8	8С32ГЗ+ДЗ	75	0.70	1А	27	36	310	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Кунівське	35	1	5.2		5.2	10СЗ+БП+ГЗ+ДЗ	62	0.85	1А	25	30	430	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Кунівське	42	4	1.7		1.7	8С31БПГЗ	47	0.70	1А	20	22	250	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСР по лісництву					77.2											
Плужнянське	74	8	29.3		29.3	9С31ГЗ+ЯЛЕ	67	0.85	1	23	24	325	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Плужнянське	99	12	14.6		14.6	9С31ЯЛЕ	69	0.80	1	24	28	425	4	ВСР	стовбурові шкідники	слабкий
Разом ВСР по лісництву					43.9											
Михельське	12	21	3.9		3.9	10СЗ	68	0.60	1А	26	26	340	4	ВСР	стовбурові шкідники	середній
Михельське	12	47	2.0		2.0	10СЗ	79	0.80	1	26	28	460	4	ВСР	стовбурові шкідники	слабкий
Михельське	12	51	1.1		1.1	10СЗ	72	0.85	1А	28	28	540	4	ВСР	стовбурові шкідники	слабкий
Михельське	18	2	71.0		71.0	10СЗ	77	0.80	1А	28	36	500	4	ВСР	стовбурові шкідники	слабкий
Михельське	22	22	2.6		2.6	10СЗ+ДЗ	68	0.85	1А	27	32	500	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСР по лісництву					80.6											
Клиновецьке	39	20	1.5		1.5	10СЗ+БП+ДЗ	75	0.70	1	24	28	340	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Клиновецьке	40	1	9.6		9.6	10СЗ+БП+ДЗ	76	0.70	1	24	28	360	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Клиновецьке	40	3	2.5		2.5	10СЗ	70	0.80	2	20	24	320	4	ВСР	стовбурові шкідники	слабкий
Клиновецьке	51	4	14.2	2	12.3	10СЗ+БП+ДЗ	85	0.65	1	26	32	340	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Клиновецьке	54	9	3.0		3.0	9СЗ1ДЗ+БП	80	0.70	1А	28	32	390	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Клиновецьке	56	5	4.8		4.8	10СЗ+БП	85	0.70	1	27	32	390	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Клиновецьке	56	12	5.3		5.3	8СЗ1БП1ВЛЧ+ДЗ	85	0.70	1	28	36	325	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСР по лісництву					39.0											
Гуричанське	56	17	5.5		5.5	6СЗ4ДЗ 10ГЗ	90 50	0.30 0.60	1	27 16	52 20	160 110	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Гуричанське	61	10	0.7		0.7	8СЗ2ГЗ	90	0.50	1	26	40	200	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	сильний
Гуричанське	63	4	2.5		2.5	10СЗ	99	0.50	1	27	44	300	4	ВСР	стовбурові шкідники	середній
Разом ВСР по лісництву					8.7											
Кривинське	4	1	10.3		10.3	10СЗ	90	0.65	1	29	40	433		ВСР	стовбурові шкідники	середній
Разом ВСР по лісництву					10.3											
Комарівське	51	39	5.9		5.9	8СЗ1ДЗ1ГЗ	69	0.85	1А	26	28	380	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Комарівське	56	19	3.4		3.4	8СЗ1БП1ГЗ	71	0.70	1	24	28	290	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Комарівське	59	27	1.2		1.2	10СЗ+БП+ГЗ	69	0.70	1А	26	30	400	4	ВСР	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСР по лісництву					10.5											
Нетішинське	21	5	5.9		5.9	10СЗ	71	0.75	1	23	28	365	2	ВСР	стовбурові шкідники	середній

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Негішнське	30	32	2.3		2.3	8С32БП+ЯЛЕ+ОС	35	0.80	1	14	14	188	2	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСП по лісництву					8.2											
Хоронське	51	2	5.0		5.0	9С31ДЗ	69	0.80	1А	27	32	420	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Разом ВСП по лісництву					5.0											
Голнське	63	13	39.7		39.7	9С31БП+ДЗ	70	0.80	1	23	26	365	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСП по лісництву					39.7											
Партизанське	35	29	8.9		8,9	6С3ЗДЗ1ГЗ+ БП	75	0.60	1А	27	32	280	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Партизанське	35	30	6.0	2	4,1	6С3ЗДЗ1ГЗ+БП	80	0.70	1А	28	36	340	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСП по лісництву					13.0											
Славутське	38	38	9.5		9.5	10СЗ+ДЗ+ БП	70	0.65	1А	26	26	380	2	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСП по лісництву					9.5											
Крупнське	6	2	1.2		1.2	10СЗ+ДЗ+БП	58	0.75	1А	25	28	410	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	слабкий
Крупнське	6	13	2.6		2.6	10СЗ+ ЯЛЕ+ДЗ	59	0.75	1Б	26	28	435	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Крупнське	6	14	1.9		1.9	10СЗ+БП	59	0.80	1А	25	28	440	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Крупнське	6	17	0.4		0.4	10СЗ+ДЗ+ЯЛЕ	56	0.60	1А	25	28	330	3	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Крупнське	6	18	0.6		0.6	9С31ВЛЧ	69	0.65	1А	26	32	350	3	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Крупнське	8	12	1.6		1.6	9С31ДЗ	84	0.70	1	27	36	420	2	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Крупнське	8	13	1.8		1.8	10СЗ+ВЛЧ	99	0.65	1	28	40	410	2	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Крупницьке	15	14	16.7		16.7	10СЗ	84	0.70	1	28	30	445	3	ВСП	стовбурові шкідники	слабкий
Разом ВСП по лісництву					26.8											
Миньківське	23	12	0.6		0.6	9С31ДЗ+БП+КЛГ	64	0.50	1А	26	32	270	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Миньківське	23	19	1.1		1.1	9С31БП+ДЗ+КЛГ+ГЗ	69	0.60	1А	26	30	320	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Миньківське	23	42	0.6		0.6	6С32ОС2БП	69	0.60	1	23	28	240	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Миньківське	24	18	3.8		3.8	7С33ДЗ+БП+ГЗ	69	0.55	1	24	28	250	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Миньківське	36	18	1.6		1.6	9С31ДЗ+БП+ОС+ГЗ	71	0.65	1А	28	30	380	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСП по лісництву					7.7											
Ташківське	66	12	4.9		4.9	10СЗ	59	0.75	1А	24	26	390	4	ВСП	стовбурові шкідники	середній
Разом ВСП по лісництву					4.9											
Хутірське	10	3	1.4		1.4	4С32БП1ГЗ1ДЗ1ЯЛЕ1ЯЗ+КЛГ	57	0.70	1А	24	40	240	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Хутірське	12	24	1.8		1.8	5С33ДЗ2ГЗ	70	0.80	1	25	40	320	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Разом ВСП по лісництву					3.2											
Романівське	23	18	2.6		2.6	10СЗ	78	0.75	1А	28	32	472	4	ВСП	стовбурові шкідники	слабкий
Романівське	24	8	0.9		0.9	10СЗ	68	0.70	1А	26	28	400	4	ВСП	стовбурові шкідники	слабкий
Романівське	25	15	3.3		3.3	7С33БП+ВЛЧ+ДЗ+ГЗ	73	0.60	1	25	32	264	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній
Романівське	25	19	0.8		0.8	9С31ГЗ(50)+БП+ГЗ(50)	71	0.70	1	25	30	325	4	ВСП	стовбурові шкідники, хвороби	середній

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень Ізяславського надлісництва, що належать філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по Ізяславському надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" ДП складає 503,9 га.

По причинах розладнання в загальному по філії:

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження				Особливості розвитку патологій
	слабкий	середній	сильний	Всього	
малий та великий сосновий лубоїди	138.6	315.7	49.6	503.9	
Разом	138.6	315.7	49.6	503.9	

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою СЗ та ЯЛЕ є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor* Hart.), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus pini-perda* L.) в стадії затухання, в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* Gyll.) та короїд-стенограф (*Ips sexdentatus* Boern.) в стадії паузи (відпрацьований старий сухостій). Дерев ялини відпрацьовані переважно короїдом-друкарем (*Ips typographus* L.). Переважна кількість дерев, що відноситься до сухоостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби – збудники синяви та інші патогени. Сухостійні дерева поодинокі та групові розміщення.

Дерев листяних порід характеризуються змішаним характером всихання – переважно поодинокі та групові (групи невеликі – до 3 - 4 дерев). Основними патологіями, що призводять до всихання листяних порід є кореневі та стовбурові гнилі, а також стовбуровими шкідниками, судинним мікозом ДЗ (офіостомозом), поперечним раком та дубовим трутовиком, що викликають стовбурові гнилі; дерева ясен звичайного в результаті діяльності опенька осіннього, що викликає заболонну гниль коренів та халарового некрозу. ураження і руйнування коренів дуже сильно впливає на стан дерев, так як порушується надходження в його надземні частини води та поживних речовин. Тому кореневі гнилі призводять до швидкого ослаблення і всихання дерев, вітровалів та заселення дерев стовбуровими шкідниками.

Збудниками стовбурових гнилей, а це в основному ядрові та ядрово-заболонні гнилі, є трутові гриби які заражають дерева базидіоспорами через обламні гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. Ураження стовбуровими гнилями призводить до бурелому, сніголаму та захаращення насаджень.

Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на ДЗ є златки (*Buprestidae*) (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), вусач дубовий малий (*Cerambyx scopolii* Fuessly), а також заболонник дубовий (*Scolytus intricatus* Ratz.), на ЯЗ - лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus* F.), лубоїд ясеневий малий (*Hylesinus fraxini* Panz.) та заболонник струменястий (*Scolytus multistriatus* Marsh.).

Характер перебігу патологічних процесів у даних насадженнях різний – наявний як комлевий тип прояву та локалізації гнилей (наявність дупел в комлевій та прикореневій частинах стовбурів дерев) так і вершинний – в кронах дерев, що призводить до прояву суховершинності (мікози), широкого поширення водяних пагонів як одного із головних показників ослаблення деревостанів. Суховершинність за зовнішніми проявами перебігу захворювання відповідає судинному мікозу (дерев породи ДЗ), некрозу ЛПД та ГЗ.

В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 1/2 до 2/3 крони. Поодинокі в насадженнях наявні дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів – трутовиків, серед яких найчастіше зустрічаються - трутовик дубовий несправжній та трутовик дубовий та інші їх види, що теж призводять до появи та розповсюдженню у внутрішніх тканинах деревини стовбурових гнилей. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та буреломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів.

Обстеженні лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження кореневих та стовбурових гнилей, вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, виявлено ознаки відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України за № 555 від 27 липня 1995 року (далі - Санітарних правил в лісах України).

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до Санітарних правил в лісах України рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 509,3 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження державній лісовій охороні Ізяславського надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами державної лісової охорони філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

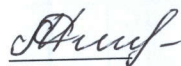
1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу та мікроклімату регіону.
4. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці.
5. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".
- 4-й - Ізяславському надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору обліку нагляду та прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

 Любов СІЧКО

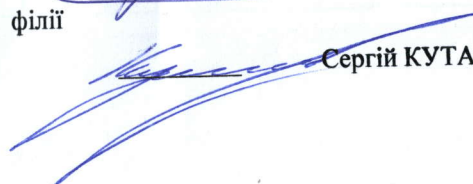
Провідний інженер-лісопатолог сектору нагляду та моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

 Василь ОРЕЛ

Провідний інженер з охорони та захисту лісу відділу охорони та захисту лісу філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

 Олександр ВЕРЕМІЙ

Начальник Ізяславського надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

 Сергій КУТАСЄВИЧ